FELSEFE 10 · 1. ÜNİTE

Felsefenin Doğası

Felsefenin anlamından toplumdaki işlevine: altı konuda felsefeyle tanışma

felsefesinifi.com

Mustafa DEMİR

Felsefe Grubu Öğretmeni · felsefesinifi.com

1

FELSEFE 10 · 1. ÜNİTE · 1. konu

Felsefenin Anlamı

Felsefe neden bir cevapla değil, bir soruyla başlar?

Çocuk sormayı hiç bırakmaz; filozof da bırakmaz

Örnek

Beş yaşında bir çocuk durmadan sorar: "Gökyüzü neden mavi?", "Uyuyunca nereye gidiyoruz?", "Ben neden benim?" Büyüdükçe sorular azalır, dünya alışılmış bir yere dönüşür.

Filozof bu merakı söndürmeyen, hakikati arayan ve bildiğine uygun yaşamaya çalışan kişidir.

felsefesinifi.com

Felsefe, insanın her şeyi sorgulayarak anlamaya çalışmasıdır

Felsefe

İnsanın evreni, hayatı ve kendi varoluşunu derinlemesine sorgulayarak anlamaya çalışmasıdır.

Felsefenin temelinde sorular vardır; soru, bilgi aramanın ilk adımıdır.

felsefesinifi.com

İnsan merak eder, sorgular ve bilgiye ulaşır

Bilimde, sanatta, teknolojide, siyasette ve eğitimde bugün sahip olduğumuz birikim bu çabanın ürünüdür.

felsefesinifi.com

Felsefe de bir bilgi türüdür ama tavrıyla ayrılır

Bilim, sanat, din, teknik gibi bilgi türleri vardır; felsefe de biridir.

Felsefeyi ayıran **sorgulayıcı, eleştirel ve kuşkucu** tavrıdır.

Bilgiye ulaşmak ister; insanın ve toplumun sorunlarına çözüm arar.

felsefesinifi.com

"Felsefe" kelimesi iki Yunanca sözcükten doğar

Kelime	Anlamı
Philia	sevmek, aramak, bir şeyin peşinden gitmek
Sophia	bilgelik
Philosophia	bilgelik sevgisi, bilginin peşinden koşmak

Kelimede bir varış yok, bir yönelme var. Felsefe ulaştığı bilgiyi de yeniden sorgular.

felsefesinifi.com

Pythagoras'a göre insan bilgeliğe sahip olamaz, onu sevebilir

"Philosophia" kelimesini ilk kullanan kişinin Pythagoras (Pisagor) olduğu bilinir.

Bilgeliğe sahip olmak

Tanrılara özgüdür. Kendini bilge sanan sormayı bırakır.

değil

Bilgeliği sevmek

İnsana düşen budur: bilgeliğe ulaşmak için hiç bitmeyen bir çaba.

felsefesinifi.com

Felsefeyi harekete geçiren güç bilgelik sevgisidir

Bilgelik sevgisi

Bilgeliğe sahip olduğunu iddia etmeden ona yönelme ve onu arama isteğidir.

Meraklı, şüpheci ve sorgulayan insanın bilgiye ilgisini canlı tutan bu sevgidir.

felsefesinifi.com

Aynı habere iki arkadaş iki farklı biçimde yaklaşır

Birinci arkadaş

Gördüğü haberi hemen paylaşır; kaynağına hiç bakmaz.

ya da

İkinci arkadaş

Önce kaynağı araştırır, başka yerlerden kontrol eder.

Bilgi aynı, fark yaklaşımda. Bu fark, farkında olmaktan doğar.

felsefesinifi.com

Bilgi, farkında olmakla başlar

Bilinç

İnsanın kendisinin ve çevresinde olan bitenin farkında olmasıdır; duygunun, algının ve bilginin merkezidir.

Bilinç şu anı da, geçmişte olanları da, gelecekte olabilecekleri de kapsar.

felsefesinifi.com

Felsefe düşünmeyi besler, düşünme de felsefeyi

Düşünme felsefi bilginin hem kaynağı hem aracıdır. İnsanı **hakikat**i, yani bir şeyin gerçekte ne olduğuna dair doğru bilgiyi aramaya yöneltir.

felsefesinifi.com

Filozof bildiğini yaşamaya çalışır

Felsefe için bilmek yetmez. Hakikati arayan filozof, bildiğine uygun bir hayat sürmeye çalışır.

Erdem

Kişinin bildiği doğruyu kendi hayatında uygulamasıdır.

Erdem, bilgi ile davranış arasındaki köprüdür.

felsefesinifi.com

Altı halka birbirine bağlıdır; biri koparsa felsefe eksik kalır

Sevgi olmadan arayış başlamaz, düşünme olmadan bilgi işlenmez, erdem olmadan bilgi hayata dokunmaz.

felsefesinifi.com

Filozoflar felsefeyi farklı tanımlar (1)

Düşünür	Felsefe ona göre
Platon	Gerçekliğin doğasını, her şeyin ne için olduğunu bilmek
Aristoteles	Varlığın ilkelerini ve nedenlerini araştırmak
Farabi	Varlıkları var olmaları bakımından bilmek
Anselmus	İnanılanı anlamaya çalışmak
Descartes	Kesin ve açık bilgilere dayanan düşünce sistemi

felsefesinifi.com

Filozoflar felsefeyi farklı tanımlar (2)

Kant

Akla dayanan gerekçelerle kendini haklı çıkarma iddiasındaki etkinlik

Jaspers

Yolda olmak

Hilmi Ziya Ülken

Varlık üzerine düşünce ve bu düşünce üzerine düşünce

Nurettin Topçu

Evreni bütün olarak kavrama çabası; ahlakın kaynağı

felsefesinifi.com

Felsefe bir varış noktası değil, bir yolculuktur

> Felsefe yolda olmaktır.
>
> Karl Jaspers, Felsefeye Giriş (Einführung in die Philosophie), 1950

Felsefe kendi tanımını da sorgular. Onu anlamak için peşin hükümlerden uzak durup şüpheyi bir araç olarak kullanmak gerekir.

felsefesinifi.com

Düşün

Felsefenin herkesin üzerinde anlaştığı tek bir tanımı yok. Bu, felsefenin bir eksiği mi, yoksa doğasının bir sonucu mu?

felsefesinifi.com